

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Apotheca Spiritualem Pharmacorum Contra Lvem Contagiosam Aliosque Morbos

Wichmans, Augustin

Antverpiae, 1626

Cap. IX. Oratio contra pestem praesentissimum est remedium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9653

ipse verò ficarius verberatus tantùm, dimissus est incolumis digno Christiani principis exemplo qui nefas putavit eum qui ab Ecclesia eductus fuerat, vita privare. Ita decet & debent principes Ecclesiasticam immunitatem venerari, ob cuius violationem constat Bonifacium Domesticorum & Africæ Comitem priuatum fuisse ab Augustino, Ecclesiæ communionem, quòd hominem scilicet morte dignissimum confugientem ad Ecclesiam inde abstrahi iussisset. qui magnâ humilitate postmodum veniam implorans, hominem illæsum cõfestim restituit. Illud denique pro coronide huius capituli adiungo : *Bona* ^{Tob. 12:} *est oratio cum ieiunio & eleemosyna; quoniam eleemosyna à morte liberat, & ipsa est que purgat peccata, & facit inuenire misericordiam & vitam æternam.*

CAP. IX.

Oratio contra pestem præsentissimum est antidotum.

TRia sunt præcipuè bonorum operum genera in clausula præcedentis capituli enumerata, quorum fructus sunt. vt habet instructio Christiana quòd promissionem habeant huius ac æternæ vitæ, Deum placent, gratiã conseruent & augeant, ac deniq; Christiani hominis vocationem certam faciant atq; cõsumment. Inter hæc principè locũ obtinet omni hominũ cõditioni accõmoda (nã neq; omnes ieiunare neq; omnes eleemosynas dare possunt) Oratio, quæ secundũ D. Thomã est actus rationis practicæ, voluntatis desiderium explicãtis & ab eo aliquid postulãtis. Per hanc in omni tribulatione ac præcipuè in morbis nos debere ad Deum cõfugere, pluribus docet S. Scriptura, & ex ea SS. Patres.

2. 2. quæst.
83. 2. 1.

Iac. 5.

Tristatur aliquis vestrum? oret. infirmatur quis in vobis? inducat presbyteros Ecclesie & orent super eum; & oratio fidei saluabit infirmum & alleuiabit eum Dominus Fecit, nec in vanum; nam leuamen morbi expertus, immo sanitatem adeptus est cum affecuratione longioris vitæ, ad mortem vsque infirmatus rex Ezechias. Cùm enim sibi ab Isaia denuntiatum esset propheticum istud, Hec dicit Dominus: Dispone domui tue, quia morieris tu & non viues. conuertit faciem suam suam ad parietem (templi scilicet iuxta quod Salomon palatium regiũ extruxerat & ad quod præ infirmitatē corporis, ire non poterat) & orauit ad Dominum, nempe vt à morbo liberato, vita sibi, vtpote iuueni 39. tantum annorum nato, prolongaretur. Et quomodo quæso orauit? audite libellum supplicem. Et dixit: Obsecro Domine, memento quæso quomodo ambulauerim coram te in veritate & in corde perfecto, & quod bonũ est in oculis tuis fecerim. Et fleuit Ezechias fletu magno. Videte opera bona quæ commemorat, eorum hostes pessimi, & audite num Deo displiceant, vel quid pro ijs responsi acceperit. Pergit Scriptura. Et factum est verbum Domini ad Isaiam, dicens: Vade & dic Ezechie: Hec dicit Dominus Deus David patris tui: Audiui orationem tuam & vide lacrymas tuas. ecce ego adijciam super dies tuos quindecim annos. Non solum liberatur à morbo, sed insuper additamentũ vitæ ad quindecim annos accipit. neque hæc tantum:

Isa. 38.

„ adcumulat etiam beneficia noua beneficijs: & de manu
 „ regis Assyriorum eruam te & ciuitatem istam, & prote-
 „ gam eam. In fornacem ignis ardentis (& quid pestis nisi
 ignis ardens & neque ad interiora peruadens) missus est

Dan. 3.

Azarias cum sociis: ad orationem se conuertit, & continuo per Angelum ab igne liberatus est & socij cum ipso.

2. Paral.
c. 56.

Quid exprobratur ægotanti regi Aza? nempe quod in infirmitate sua non quæsierit Dominum, sed magis in

Psal. 91.

medicorum arte confusus sit. *Apud me oratio Deo vita mea.*

hoc

hoc est, vt ait Augustinus, intus habeo victimam quam immolem, intus habeo thus quod imponam, intus habeo sacrificium quo flectam Deum meum. nam

*Et thure & fidibus iuuat
Placare, & vituli sanguine debito
Custodes Numide Deos.*

Insinuant prætereà iam dicta Psalmistæ verba orationem in promptu ac veluti ad manum semper habendam & limacis in morem domunculam orationis nobiscum portandam in quam confestim recurramus dum quænis incurrit offensio vel difficultas, vt morbus aut quidpiam eiusmodi. Alexandrum magnum Iliadem Homeri in myrothecio Darij, quod postea ὀμροθήμιον appellauit, semper vnà cum pugione sub puluino habuisse commemorat Plutarchus illud quidem ad leuandum tœdium: hunc verò ad tutandam vitam. pari modo Christianus orationem semper in sinu, in ore habeat quæcumque tandem ingruerit tribulatio, vt ad instar Ciceronis dicere possit: Terentius familiaris meus, Oratio familiaris mea. Quàm enim beneficiorum sit impetratoria oratio, pulcrâ similitudine docet Ioan. Chrysostomus in duobus libris de Oratione, vbi vtitur similitudine humanarum manuum. Nam quemadmodum homo nascitur inermis & nudus & egenus omnium rerum, & tamen queri non potest de Creatore quia dedit illi manus quæ sunt organum organorum quibus potest parare sibi & cibum, & vestes, & domum, & arma, & reliqua omnia: sic etiam homo spiritualis nihil potest sine ope diuina, sed habet orationis virtutem quasi organum organorum spiritualium per quam facillè potest sibi omnia parare. Oratio quippe non est aliud quàm instrumentum quoddam generale quo in omnibus nostris operibus indigemus, sine qua nihil, & cum qua omnia etiam difficillima ac grauissima

I. Palud.
c. 1. offic.
spirit.

I. 2. de a-
micit.

possimus. Quod enim genus gratiæ aut beneficij sine oratione à Deo impetratum est? quibus viribus aut artibus sancti homines morbos curarunt, dæmones fugarunt, mortem superarunt, feras placarunt, flammis imperarunt, elementorum ordinem & cursum astrorum commutarunt? nonne viribus orationis? *Elias oratione orauit vt non plueret super terram & non pluit annos tres & menses sex: & rursus orauit, & cælum dedit pluuiam & terra dedit fructum suum. Hoc genus dæmoniorum non eijcitur nisi in oratione & ieiunio.*

Quoties illos hoc medio S. Hilarion eiecerit, ex vita eiusdem notissimum est. Quomodo S. Gregorius, S. Gallus, S. Macarius, aliique contra pestem sancti Tutelares orationibus suis illam fugarint, fusissimè in decursu operis dicemus: vt pro indubitato habendam sit, Orationem præsentissimum contra eandem esse amuletum. Nouerunt hoc solo lumine naturæ instructi Gentiles; cum enim in celebri illa ciuitate Athenarum pestis maxima grassaretur, ciues ad Iouis simulacrum, deinde Saturni, Neptuni & aliorum sacrificia offerentes, eorum opem implorabant, sed non impetrabant. Placuit itaque sapientis cuiusdam consilium, qui cum dixisset; Alius à nobis ignotus est Deus qui eam immittit, cum dij nostri orati eam non auferant; aram mox ignoto Deo erexerunt, & in ea sacrificia cum votis offerentes, liberati sunt. Hanc post plures annos offendit Paulus prædicans Athenis, & quem ignorantes colebant annuntiauit eis, Deum verum scilicet qui fecit mundum & omnia quæ in eis sunt. Rursum, dum quodam tempore Romæ adeo pestis grassaretur vt & Consules & magnæ authoritatis viros absumeret, ecquid fecere gentiles tum adhuc Romani? Inops Senatus auxiliij humani ad Deos populum ac vota conuertit, inquit Liuius. Jussi cum coniugibus ac liberis supplicatum ire pacemque exposcere Deum. Auctoritate

Jacob. 5.

Luc. 8.

Oecum.
in ca. 17.
act. Apost.

Act. 17.

Libro 1.
decad. 1.

te

te publica euocati omnia delubra implent, stratae passim
 matres crinibus tēpla verrentes, veniam irarum coelestium
 finemque pesti exposcunt. *Tribulationem & dolorem inueni,* Pfal. 117
& 107.
& nomen Domini inuocauit. & iterum: *Clamauerunt ad Do-*
minum cum tribularentur, & de necessitatibus eorum eripuit eos.
Fili (ita vnumquemque morbo afflictum monet Sapiens) Eccles. 38
in tua infirmitate ne despicias te ipsum, sed ora Dominum, & ipse
curabit te. Sed qua conditione? *Auerte a delicto & diri-*
ge manus & ab omni delicto munda cor tuum. Dicamus ergo
 cum rege Iosaphat & clamemus ad Dominum: *Si irruer-*
int super nos mala, gladius iudicij, pestilentia, & fames, stabimus
coram domo hac in conspectu tuo, in qua inuocatum est nomen
tuū: & clamabimus ad te in tribulationibus nostris, & exaudies, 2. Par. c. 20
saluosque facies. Hoc enim solum habemus residui, ut oculos nostros
dirigamus ad te. Oratio quidem Dominica omnia quae
 religiosè peti possunt, septem suis articulis comprehen-
 dit, propter quod Tertullianus alludens ad verbum breui-
 atum quod fecit Dominus, ipsam omnium sacrarum
 petitionum atque adeò totius Euangelij vocat breuiarium,
 quia dum hanc fundimus, simul admonemur quid
 credere, quid sperare, quid amare, quid agere, quid pete-
 re, quid fugere, quid appetere, quid contemnere debeamus,
 ut hic maximè locum habeat quod Coelestinus ad
 Gallos scribit cap. 11. Legem credendi, adde & operan-
 di, lex statuit supplicandi. & Augustinus: *Quamlibet* in epist. 121. c. 12.
 alia verba dicamus nihil aliud dicimus quam in ista Do-
 minica oratione positum est, si rectè & congruenter
 oramus. In vsu tamen sunt & aliae orandi formulae
 quas orantis affectus, inquit Augustinus, praecedendo
 format ut clareat, vel consequendo attendit ut crescat
 atque eae non tantum ad Deum, sed & ad Sanctos parti-
 culares ad particularia beneficia ab iisdem impetranda
 I 3 diri-

diriguntur. Sanctos enim in cælo, pro nobis hic existentibus orare nec ipsi hæretici hodie audent diffiteri. Vnus locus ex *secundo libro Machab. cap. ultim.* huic probando suffecerit, vbi Iudas in visione quadam vidit Oniam Pontificem & Hieremiam Prophetam, qui iam dudum obierant, orantes pro populo Iudæorum, atque Oniam manus protendentem & pro eis Deum deprecantem ac simul de Ieremiâ respondentem: *Hic est fratrum amator & populi Israel. hic est qui multum orat pro populo & vniuersa sancta ciuitate Ieremias Propheta Dei.* Et certè si diues epulo in inferno constitutus pro fratribus suis orauerit; quanto magis iusti in cælo nobiscum eandem communionem habentes pro nobis intercedent? *Voca igitur si quis est qui tibi respondeat, & ad aliquem sanctorum conuertere,* & simul clama cum Mose ad Dominum: *Recordare Domine Abraham, Isaac, & Iacob seruorum tuorum;* & cum sancta illa Hebræorum puerorū triga, qui veluti Salamandræ aut amianti in igne fornacis Babylonicæ permanserunt illæ si, Deo per Angelum suum eos protegente: *Neque auferas misericordiam tuam à nobis propter Abraham dilectum tuum, & Isaac seruum tuum, & Israel sanctum tuum.* Primò itaque debemus humilem orationem Deo offerre tempore pestis eiusq; Matri & Sanctis qui à Deo acceperunt singulare priuilegium protegendi homines cōtra pestem, vt nos suis precibus, & meritis adiuuent & protegant contra imminens periculum. Siquidem cū filius videt patrem quem offendit manu virgam tenere qua flagellet, nōne supplex proster nitur & pronus ad genua patris veniam petit? nōne etiam ad matrem suam confugit, vt per eam protegatur ab ira & flagello patris? aut ad aliquem ex amicis & familiaribus patris recursum habet, vt eius patrociniū reconcilietur patri offenso? sic planè cū viderimus flagellum pestis à Deo nobis infligi, suppliciter ad ipsum & ad Sanctos

Luc. 16.

Iob 5.

Exod. 32.

Dan. 3.

Iud. Clith
tou. in
serm.

ctos eius confugere debemus pro sedanda ipsius ira. Multum enim valet viri iusti facta deprecatio ad Deum pro mitiganda ipsius iracundia. Moses pro toto populo Israel ad Deum intercessit ne defœuaret in ipsum ira Dei ob adorationem vituli conflatilis : exauditus est , & indignationem Dei volentis populum disperdere, auertit ab eo. Si itaque homo adhuc peccato & morti obnoxius tantum potuit toti populo præstare beneficiũ, nõne & sacratissima Dei Mater & Sancti eius in cælo gloriosi , idem præstare poterunt? Sed Sancti in cælo dormiunt adeoq; quid hic agatur ignorant, inquit hoderni dormitantij. nam datæ sunt illis singule stolæ albæ, & dictum vt requiescerent adhuc tempus modicum donec compleantur conferui eorum , quod prius in fine mundi futurum erit. ita hac auctoritate Scripture fulti, Sanctos cubitum ducunt, qui magis de longo somno quàm sacris vigilijs cogitant. Sed vt vbiq; ita & hic decipiuntur, nisi velint & Deum peracta mudi creatione die septimo cubitum secessisse. nam & de illo refert Scriptura : *Et requieuit die septimo ab vniuerso opere quod patrarat.* Requies Apoc. 6.
Genes. 2. igitur illa Sanctorum non somnum inertem significat, sed placidum & ab omni miseria liberum animæ statum qui coniunctam habeat claram Dei visionem per stolas albas denotatam, cum spe alterius stolæ, scilicet gloriæ corporis quam post resurrectionem completo numero saluandorum obtinebunt. Alioquin Sanctos non esse ibi modo mortuo aut instar dormientium clarè nobis ex eadem sua Apocalypsi testatur S. Ioannes dum de iisdem ait, se vidisse turbam magnam ex omnibus gentibus & tribubus & populis & linguis, stantes ante thronum & in conspectu agni habentes palmas in manibus & voce magna clamantes; Salus Deo nostro &c. de quibus illi interroganti respondit Angelus; Hi qui amicti sunt stolis albis

albis, sunt ante thronum Dei & seruiunt ei die ac nocte in templo eius. quod non est aliud quàm habere Deum in conspectu, atque in ipso veluti in limpidissimo speculo videre omnia illos concernentes.

Neque hic Sancto Sanctorum vlla fit iniuria aut præiudicium, vt scrupulosè nimis diuinæ gloriæ mali vindices nobis calumniantur, qui omnia non nisi à supremo mediatore Christo petenda asserunt: non enim habemus Sanctos aut inuocamus tamquam auctores diuinorum beneficiorum aut immediatos intercessores apud Deum; sed quidquid à Deo nobis impetrant, per Christum impetrant, *quia in ipso complacuit Patri omnem plenitudinem inhabitare & per eum reconciliare omnia, pacificans per sanguinem crucis eius que in terris & que in calis sunt. ipse enim est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum, sed etiã pro totius mundi.* Vnde sequitur eum qui honorat & inuocat Sanctos, nihil detrahare Christo, immò hoc ipso honorare & inuocare Christum. Vnde Exodi 19. dicitur: *Credidit populus Deo & Mose seruo eius.* Hoc autem, inquit Hieron. non solùm in Mose, sed in omnibus Sanctis eius est, vt quicumque credit Deo, aliter eius fidem recipere nequeat nisi credat & in Sanctos eius. non enim est in Deum perfecta dilectio & fides, quæ in ministros eius odio & infidelitate tenuatur. Sanctos itaque ad hoc solùm inuocamus vt faciant id quod nos facimus, quia melius & efficacius id facere possunt quàm nos: melius illi & nos simul quàm nos soli. idèd & ipse Deus nos ad illos mittit, dicens: *Ite ad seruum meum Iob vt oret pro vobis.* Per Sanctos namque demones abiguntur, inquit Damascenus, infirmi curantur, cœci vident, leprosi mundantur, tentationes & tristitiæ soluuntur, omne donum bonum à Patre luminum per eos qui inhæsitabili fide petunt, descendit.

Colof. 1.

Iob c. vii.

1. 4. de fi.
de c. 16.

Quod

*Quod quisq; supplex postulat
Fert impetratum prosperè,
Et tristis haut ullus redit;
Nam præsto semper aduolant
Suosq; alumnos supplices
Lactante complexi sinu.
Paterno amore nutriunt.*

Sed vela colligo & nauim reduco ex hoc mari magno,
ne vastitate & profundâ eius abyfso demergar.

C A P. X.

*Rectè particulares aliquos Sanctos præ reliquis
contra pestem inuocari.*

ANtiqui gentiles omnia Christianorum miracu-
losa opera magiæ ac maleficio adscribebant, eos-
que tamquam veros magos ac maleficos calum-
niabantur, & puniebant. Non meliori hodie in nos af-
fectu sunt quoad Sanctorū inuocationem huius tēporis
sectarij; antiquâ enim querimoniâ Iuliani apostatæ, Ma-
nichæorū ac Vigilantij (Dormitantij dixisse debuerā) re-
nouantes ceu malè olentē & bis ac sepius repetentes diu
coctam & decoctâ cramben, superstitionis & ethnicismi
nō verentur nos insimulare quòd vnū potius quàm alium
Sanctorum contra pestem, vt S. Rochum, contra oculo-
rum & dolorem aurium S. Quirinum, contra dolorem
dentium S. Apolloniam, & sic de ceteris, inuocemus, cum
Deus vnus æquè sit auctor omnium donorum & is æquè
possit per intercessionem vnus ac per alterius quilibet
concedere. Ita enim *Calvinus lib. institut. 4. ca. 21.* causas re-
censens cur à nobis discessionem cum suis fecerit, illā in
primis ponit quòd nullam nobiscū communionē habere

K

pos-